

Projektnamn:	Pilotsatsning, Welcome to Västerbotten
Projektägare:	REGION VÄSTERBOTTEN
RUS prioriterad område:	6. Västerbotten - Prioritering 6: Västerbotten - en region rik på kompetenser
RUS delprioritering:	6.1 Kapacitet för samverkan och samhandling
Berörda län/Kommun:	Skellefteå, Umeå
Sökt belopp:	200 000 kr
Sökt projektkostnad:	1 000 000 kr
Projektperiod:	2024-09-20 - 2025-06-30

Sammanfattning

Projektet "Pilotsatsning, Welcome to Västerbotten", ett samverkansprojekt mellan Region Västerbotten, Umeå kommun, Skellefteå kommun, Svenska institutet och EURES (Arbetsförmedlingen) syftar till att utveckla och testa metoder för att attrahera, integrera och behålla internationell kompetens från EU och tredje land. Med Västerbottens ledande position i den gröna omställningen och dess låga arbetslöshet, är behovet av internationell arbetskraft kritiskt. Projektet kommer att utforska nya arbetsmetoder och samarbeten för att möta regionens växande krav och säkerställa hållbar tillväxt. Genom specifika insatser strävar projektet efter att stärka regionens attraktionskraft och konkurrenskraft globalt.

Förslag till beslut

BIFALL:

REGION VÄSTERBOTTEN beviljas **200 000** kr, dock högst **20,00** % av godkända kostnader uppgående till 1 000 000 kr för projektet *Pilotsatsning, Welcome to Västerbotten* för projektperioden 2024-09-20 - 2025-06-30. Beslutet har fattats med stöd av förordning (2003:596) om bidrag för projektverksamhet inom den regionala tillväxtpolitiken och förordning (2015:210) om statligt stöd för att regionalt främja små och medelstora företag). Medel disponeras ur anslaget 1:1.

REGION VÄSTERBOTTEN beviljar stöd av följande skäl:

Projektet uppfyller kraven fastställda i Region Västerbottens Agenda för hållbar finansiering och bidrar i hög grad till prioritetshöjande aspekten *Positiva hållbarhetseffekter* och delvis till prioritetshöjande aspekten Sammanhållen region.

Bedömda resultat och konsekvenser

Urvalskriterier och prioriteringar

I nedanstående två tabeller framgår hur projektet uppfyller Region Västerbottens krav och prioritetshöjande aspekter fastställda i Agenda för hållbar regional finansiering.

KRAV fastställda i Agenda för hållbar regional finansiering	Nej	Ja
Projektet är avgränsad från den sökandes ordinarie verksamhet i fråga om tid, ekonomi och arbetsinsats		x
Projektet har en projektlogik som visar vilka problem ska lösas, vad ska uppnås, genom vilka åtgärder projektets mål uppnås och med vilka resurser detta görs		x
Jämställdhet är integrerad i projektet		x
Mångfald inklusive integration och andra sociala aspekter är integrerad i projektet		x
Ekologisk hållbarhet är integrerad i projektet		x
Ekonomisk hållbarhet är integrerad i projektet		x

PRIORITETSHÖJANDE ASPEKTER fastställda i Agenda för hållbar finansiering	Inte alls	I låg grad	Delvis	I hög grad	I mycket hög grad
Projektet bidrar till att Västerbotten är en sammanhållen region			x		
Projektet bidrar till hållbar regional tillväxt					
Projektet bidrar till positiva hållbarhetseffekter genom insatser som i huvudsak syftar till att hantera regionala hållbarhetsutmaningar inom jämställdhet, mångfald inklusive integration och andra sociala dimensioner och miljö och klimat.				x	

Sammanfattande bedömning

- Projektet följer intentionerna i RUS prioriterat område 6. Västerbotten - en region rik på kompetenser och mer specifikt delprioritering 6.1 Kapacitet för samverkan och samhandling.
- Projektet "Pilotsatsning, Welcome to Västerbotten", ett samverkansprojekt mellan Region Västerbotten, Umeå kommun, Skellefteå kommun, Svenska institutet och EURES (Arbetsförmedlingen) syftar till att utveckla och testa metoder för att attrahera, integrera och behålla internationell kompetens från EU och tredje land.
- Projektet har totala kostnader på 1mkr och söker 20% av det, 2 tkr från Region Västerbotten 1:1 medel medan resterande 80% söks från TVV. Finansieringsupplägg bedöms då vara rimligt.
- Welcome to Västerbotten är en pilotsatsning som ska genomföras under en kort projektperiod på 9 månader och därför har projektet en kort aktivitetslista. Kort projekttid är även förklaring till en stor del av externa tjänster som ska köpas in för att genomföra de planerade aktiviteterna.
- Projektlogiken är ok och det är lätt att förstå vad projektmålen är och hur ska aktiviteterna bidra till att uppnå de.
- Projektet ligger i linje med Västerbottens Kompetensutveckling strategi.
- Projektet ska ha Umeå och Skellefteå kommun som projektgeografi men eftersom det är ett korttidsprojekt, är det rimligt att projektet fokuserar på några utvalda kommuner att få testa nya saker och metoder.
- Hållbarhetsaspekterna är beaktas i ansökan med särskilt fokus på social hållbarhet då projektet planerar att jobba med inkludering och integration.

Sammanfattande beslutsmotivering:

Sammanfattningsvis föreslås bifall.

Ersätter beslutet ett tidigare/annat beslut?

-

Resurser och finansiering

-

Bilagor

-

Beslut expedieras till

Nils Enwald, Verksamhetschef FoP

Projekt-PM

ÄrendeID
20368987

Diarie-nr
273-2024

Sammanfattning

Projektet "Pilotsatsning, Welcome to Västerbotten", ett samverkansprojekt mellan Region Västerbotten, Umeå kommun, Skellefteå kommun, Svenska institutet och EURES (Arbetsförmedlingen) syftar till att utveckla och testa metoder för att attrahera, integrera och behålla internationell kompetens från EU och tredje land. Med Västerbottens ledande position i den gröna omställningen och dess låga arbetslöshet, är behovet av internationell arbetskraft kritiskt. Projektet kommer att utforska nya arbetsmetoder och samarbeten för att möta regionens växande krav och säkerställa hållbar tillväxt. Genom specifika insatser strävar projektet efter att stärka regionens attraktionskraft och konkurrenskraft globalt.

Vilket/vilka problem vill projektet lösa?

Västerbotten en föregångare i omställning

En stor del av framtiden skapas idag i norra Sverige. När andra pratar om, och planerar för, att ställa om är vi redan igång med att göra och genomföra. Många har redan förstått fördelarna med att engagera sig i norra Sverige, och därför ser vi idag historiska investeringar på långt över 1 000 miljarder. Investeringar och förtroende som driver på utvecklingen och ökar tempot i förändringsarbetet men också skapar nya utmaningar längs vägen. Västerbotten har idag Sveriges lägsta arbetslöshet och måste därför snabbt utveckla arbetet för att attrahera, integrera och behålla internationell kompetens från EU och tredje land.

Det enda ansvarsfulla sättet att svara upp mot förväntningarna och ta sig an alla utmaningar är tillsammans. Därför jobbar länet hela tiden för en ökad lokal, regional och nationell samordning, över traditionella gränser.

Parallellt med nyindustrialiseringen pågår en omfattande samhällsomvandling. Näringslivet och samhället i Norrbottens och Västerbottens län är mitt i genomgripande förändringar. Investeringarna och nyetableringarna är centrerade till ett fåtal kommuner men även angränsande kommuner bidrar till och påverkas av utvecklingen i länen. Det ställs nya krav inom många områden. Bland annat behöver infrastruktur, bostäder, utbildningsmöjligheter, tillgång till kultur och fritidsaktiviteter samt tillgång till grundläggande kommersiell och viss offentlig service komma på plats snabbt. (Strategi för nyindustrialiseringen och samhällsomvandlingen i Norrbottens och Västerbottens län, KN2024/01434).

Akademi Norr, rapport Hållbar kompetensförsörjning i Norra Sverige

Norra Sverige behöver rekrytera 47 700 personer inom två år. Rapporten, som bygger på data från 27 kommuner och 548 företag i norra Sverige, ger en tydlig bild av de rekryteringsutmaningar vi står inför de kommande 23 åren. Behovet av vårdpersonal, lärare och yrkesförare är enormt.

Umeå

Det finns över 3000 små och medelstora företag i Umeå med mellan 1249 anställda. I vår dialog med dessa uttrycker många att det är ett stort tillväxthinder att inte hitta rätt kompetens, såväl junior som senior. Det rör sig om alla yrkesgrupper. Små och medelstora företag saknar också kapacitet och erfarenhet av att rekrytera utanför den lokala arbetsmarknaden. Företagen uttrycker även deras behov av att finnas i ett sammanhang - för att kunna rekrytera behövs det mer än ett jobb. Det handlar både om att båda parterna i familjen vill hitta en meningsfull sysselsättning (parrekrytering) men även att platsen kan erbjuda en attraktiv livskultur med ett utbud av kultur, fritid, nöjen och bostäder.

Skellefteå

Skellefteå är en kommun som sedan tidigt 1990-tal haft en negativ befolkningsutveckling. Tack vare etableringen av batterifabriken har denna kurva vänts de senaste åren och samtidigt som behoven av arbetskraft nu börjar märkas av på allvar. Skellefteå kommuns befolkning fortsätter att öka för varje månad och under det första kvartalet växte Skellefteå kommun snabbast i landet. Det visar SCB:s statistik (första kvartalet 2024). Under årets första kvartal gick Skellefteå kommun förbi både Malmö och Göteborg som länge varit kommuner med stor tillväxt.

Konsekvenser

Vi har identifierat följande konsekvenser av en bristande kompetensförsörjning:

Samhälle

- Riskerar att försena eller omöjliggöra den gröna omställningen och nya etableringar
- Långsiktig negativ inverkan på regionens och svensk konkurrenskraft

Organisation

- Företagen i regionen når inte sin produktionspotential, eftersom bristen på arbetskraft skapar flaskhalsar i produktionsleden och i sin tur förlorade affärsmöjligheter
- Överrörlighet med konsekvens att olycksfallen, frånvarofrekvensen och svinnet i produktionen ökar
- Ökade kostnader och längre processer för nyrekrytering, då de vid upprepade tillfällen måste bekosta annonsering, intervjuer, arbetsplatsintroduktion och internutbildning

Individ

- Försämrade samhällsservice

Förväntat resultat av projektet på kort och lång sikt

Huvudmål

Projektet har som huvudmål att genomföra testverksamhet och samla ledande aktörer kring att attrahera, integrera och behålla efterfrågad internationell kompetens från EU och tredje land.

Delmål 1

Utveckla, anpassa och testa event/aktiviteter för att attrahera, integrera och behålla efterfrågad kompetens från EU och tredje land.

Delmål 2

Bidra till det lokala, regionala och nationella arbetet genom workshop med fokus på breddad rekrytering för att attrahera, integrera och behålla efterfrågad internationell kompetens från EU och tredje land.

Mål utlysningen

- Insatser som stärker arbetsgivares förmåga eller andra förutsättningar att attrahera, anställa och behålla efterfrågad internationell kompetens.
- Insatser som stärker aktörers förmåga att samverka kring frågor kopplade till att attrahera, etablera och behålla efterfrågad internationell kompetens.
- Insatser för att få utländsk arbetskraft och deras familjer att snabbare etableras i samhället.

Region Västerbottens regionala utvecklingsstrategi fokuserar på att skapa en attraktiv, hållbar och konkurrenskraftig region. Några av de relevanta prioriteringarna som kan kopplas till projektets mål är:

Attraktiv livsmiljö och inkluderande samhälle:

- Huvudmål: Projektets fokus på att attrahera och integrera internationell kompetens bidrar direkt till att skapa en mer attraktiv livsmiljö. Genom att locka internationella talanger stärks regionens mångfald och kreativitet, vilket bidrar till en dynamisk och inkluderande samhällsutveckling.
- Delmål 1: Att utveckla och anpassa event och aktiviteter för att attrahera och integrera internationell kompetens stödjer också detta strategiska område genom att stärka regionens dragningskraft.
- Delmål 3: Workshopen om breddad rekrytering främjar en inkluderande arbetsmarknad, vilket är avgörande för en hållbar och rättvis regional utveckling.

Konkurrenskraftig näringslivsutveckling:

- Huvudmål: Genom att attrahera internationell kompetens från både EU och tredje land, bidrar projektet till att öka regionens konkurrenskraft på en global marknad. Den tillgången på kvalificerad arbetskraft är en nyckelfaktor för företags och organisationers innovations- och tillväxtkapacitet.
- Delmål 1 och 3: Dessa delmål stödjer näringslivets utveckling genom att fokusera på att matcha regionens kompetensbehov med internationell arbetskraft, vilket stärker konkurrenskraften och förmågan att möta framtida utmaningar.

Projektets mål att attrahera, integrera och behålla internationell kompetens är tydligt i linje med både Region Västerbottens regionala utvecklingsstrategi och flera av Agenda 2030

globala mål. Genom att stödja en inkluderande arbetsmarknad, främja mångfald och stärka regionens konkurrenskraft bidrar projektet till en hållbar och dynamisk utveckling i Västerbotten.

Satsningarna i norra Sverige är delar av värdekedjor som sträcker sig över landet och globalt. De fokuserar på råmaterial och produkter tidigt i värdekedjan, till exempel hållbara batterier och fossilfritt stål som är avgörande insatsvaror för hela landets industriomställning och konkurrenskraft. Satsningarna utgörs till största del av privata investeringar och de fungerar också som motor för att attrahera följdinvesteringar, företag i underleverantörsled och kringnärings. De stärker Sveriges ställning som attraktiv partner i den gröna omställningen och öppnar möjligheter för ökad utrikeshandel och fler utländska direktinvesteringar till Sverige. Hur väl investeringarna faller ut kommer att

påverka Sveriges attraktionskraft under lång tid framöver. Med nya klimatneutrala produktionsprocesser kan stora språng tas mot nettonollutsläpp, samtidigt som svensk konkurrenskraft stärks.

Västerbotten som föregångare i omställningen vill genom detta projekt bidra med metoder till det lokala, regionala och nationella arbetet.

Effekter:

- att tänka nytt och omsätta förslag till konkreta aktiviteter inom ramen för det arbete som redan pågår
- utveckla nya metoder och koncept för aktiviteter som stödjer hela regionens arbete med att attrahera, integrera och behålla efterfrågad internationell kompetens
- dela med oss av regionens samlade erfarenheter och lära nytt från andra i arbetet med att attrahera, integrera och behålla personer från andra länder med efterfrågad kompetens både i arbetslivet, inom högre utbildning och akademisk karriär och samhällslivet. Det gäller både den primära inflyttaren och personens medföljare (partners och familjer).
- förslag på åtgärder/aktiviteter till myndigheternas fortsatta arbete med regeringsuppdraget

Effekter:

- Ett koncept (Welcome Week) med konkreta aktiviteter som underlättar arbetsgivares arbete med att attrahera, integrera och behålla internationell talang, och ökar internationella deltagares kunskap och förutsättningar för att integreras och stanna kvar
- Ett koncept som kan delas och användas av andra kommuner/regioner i Sverige och att det i sin tur blir en del i att stärka Sveriges attraktionskraft för efterfrågad internationell kompetens.
- Att medföljande till internationell personal och studenter ska få kunskap om karriärmöjligheter, samhällsorientering och aktiviteter för hela familjen. Utveckla sina språkkunskaper i svenska och en större förståelse om arbetsmarknaden i Sverige.
- Att företag/arbetsgivare ska få kunskap, insikt och förutsättningar för att våga och mer effektivt kunna rekrytera och behålla internationell talang.

Målgrupp

Umeå Kommun

Umeå Universitet har 37 942 (2023) studenter, och tar emot 2000 internationella studenter varje läsår. Umeå är en uppskattad studentstad och blev under hösten 2023 rankad som nr 1 i världen i 3 av 5 huvudkategorier i enkätundersökningen, International Student Barometer. Många av dessa internationella studenter vill stanna kvar efter avslutad examen, men har svårt att hitta arbetsgivare som anställer personal utan krav på flytande svenska.

Umeå kommun har en bredd av kunskaper som kommer vara avgörande för projektets framgångar. Den privata sektorn i Umeå har visat tillväxt de sedan 1970-talet. En anledning är ett nära samarbete mellan kommunen, näringslivet, universiteten och andra aktörer. Umeåregionen har sedan flera år arbetat tillsammans kopplat till att vi är en gemensam arbetsmarknadsregion. Umeå kommun Näringsliv är kommunens operativa organ för näringslivsutveckling och tillväxt som arbetar i nära samverkan med det lokala

och regionala näringslivet och dess organisationer, universiteten och andra offentliga aktörer.

Gateway Umeå är ett projekt som drivs av Region Västerbotten tillsammans med Umeå Kommun. Syftet med projektet är att skapa förutsättningar för små och medelstora företag inom tillverkningsindustrin, kulturella och kreativa näringar och digitalisering att utveckla sitt kompetensförsörjningsarbete. Projektet ska stötta företag att stärka sin mottagarkapacitet, struktur för att introducera nya medarbetare utan tidigare koppling till regionen, stärka sitt arbetsgivarvarumärke och internationaliseringsarbete. Projektet har flera delmål som fokuserar på att attrahera, etablera och behålla internationell kompetens genom att öka företagets kapacitet och struktur för rekrytering utanför Sverige och modeller för parrekrytering. Ett konkret och väldigt lyckat exempel är Emigration Expo 2024, där Gateway Umeå deltog tillsammans med företag som på plats träffade potentiella kandidater för öppna positioner.

Skellefteå Kommun

Skellefteå är först ut av etableringsorterna i nyindustrialiseringen av norra Sverige och därmed även först med att möta dess följd effekter. Vi provar nya arbetssätt för att möta utmaningar och möjligheter och har kommit långt i arbetet med att attrahera och integrera invånare från andra länder.

Förutom nationella aktiviteter drivs flera projekt för ökad internationell rekrytering. Train to Västerbotten är ett samarbete med Region Västerbotten som syftar till att öka rekrytering av medarbetare från Europa. Inom ramen för det har vi deltagit i Emigration Expo i Holland med goda resultat och inflyttning till Skellefteå under 2024. Internationell rekrytering är nytt för många företag i regionen, och en av utmaningarna är villigheten att anställa engelskspråkiga medarbetare.

Hösten 2023 inleddes ett samarbete med Svenska ambassaden i Madrid och Svenska institutet. Samarbetet ska stärka den sk. Sverigebilden i Spanien och lyfta den gröna omställningen i norr och ett rekryteringsevent för ingenjörer genomförs i Madrid i november 2024. Skellefteå kommun och Visit Skellefteå deltar tillsammans med AFRY, Alimak, Boliden och Northvolt. Företagen står för attraktion och rekrytering medan Marknadsenheten på Skellefteå kommun och Visit Skellefteå deltar utifrån perspektivet att marknadsföra Skellefteå, samt att genom det arbete som görs inom Welcome House Skellefteå (WHS) att ta emot och integrera de som flyttar till Skellefteå. WHS är en mötes- och informationsplats med egen lokal i Skellefteå Stadshus där inflyttare kan boka möten med t.ex inflyttarlots eller komma förbi på drop-in flera dagar i veckan. Kopplingen till högre utbildning och akademi intensifieras med utvecklingen av Skellefteå Universities Alliance, som bygger på näringslivets och samhällets efterfrågan av kompetens. Workshopen riktar sig till primära inflyttare och deras medföljare, befintliga invånare, studenter i Skellefteå och Umeå, näringslivet (stora företag och SME), andra kommuner, offentliga aktörer.

Projektets hållbarhetsaspekter

Projektet förväntas bidra till hållbar regional tillväxt genom sitt genomgående fokus på målen i Agenda 2030 samt hur arbetet med dessa implementeras genom projektets samtliga aktiviteter. De valda globala målen om anständiga villkor och ekonomisk tillväxt kan projektet bidra med genom förbättrad matchning på den europeiska arbetsmarknaden där vi kopplar ihop de stora behoven i norra Europa med flyttvilliga i Europa.

Målen i Agenda 2030 speglas även i vår Regionala utvecklingsstrategi och dess utpekade prioriteringar, Västerbotten - en region rik på kompetenser och Västerbotten en region med platsbaserad hållbar näringslivsutveckling samt Västerbotten en nytänkande och smart region.

Projektet kommer arbeta med inriktning mot jämställdhet och inkludering eftersom det bidrar till en socialt hållbar och därmed även attraktiv region för människor att leva, verka och bo i.

Projektet bidrar till den gröna omställningen i Västerbotten och i världen. Den gröna omställningen innebär en mängd möjligheter, för Västerbotten såväl som för hela EU. Den för närvarande största utmaningen för att klara genomföra den gröna omställningen i Västerbotten är kompetensförsörjning och möjligheten att attrahera talang. För att klara detta krävs en kraftig ökad inflyttning från andra regioner och länder.

För att kunna attrahera arbetskraft i tillräcklig omfattning krävs det att såväl kvinnor som män söker sig till och vill leva, verka och bo i Västerbotten.

Det kan tyckas vara en självklarhet men i tider av stor tillväxt lokalt och stor omsättning av människor behöver ett fokus ligga på att såväl näringsliv, offentliga verksamheter som samhälle agerar ansvarsfullt. Detta konkretiseras i projektets fall genom att de arbetstillfällen som skapas ska bidra till att fler får anständiga arbetsvillkor. Det vilar också ett ansvar på det offentliga i detta sammanhang, för detta sänder signaler långt utanför Sveriges gränser.

Jämställdhetsintegrering är ett utpekat område inom Region Västerbottens regionala utvecklingsstrategi (RUS). Region Västerbotten har fått i uppdrag att bedriva projektet Jämställd regional tillväxt (2016 - 2018). Målet med uppdraget är att kvinnor och män ska ha samma förutsättningar att nå inflytande i det regionala tillväxtarbetet och få tillgång till tillväxtresurser. I Västerbotten kommer fokus att ligga på att motverka bland annat den könsuppdelade arbetsmarknaden.

I samtliga utvecklingsprojekt som bedrivs är utgångspunkten ett jämställdhetsperspektiv, vilket innebär att projekten skapar synergier sinsemellan inom området. Det är en självklarhet att projektet samverkar med angränsande projekt för att bidra till ett mer jämställt Västerbotten. Utöver ovanstående redovisar projektet antalet kvinnor respektive män som deltagit i projektets aktiviteter.

Vårt projektarbete och våra återkommande möten låter vi varje deltagare i styrgrupp och projektgrupp ta plats. På möten jobbar vi aktivt för att låta alla komma till tals - och ser till att bemöta alla synpunkter/åsikter med respekt. Manliga normer, särskilt i de fall där de resulterar i ett utåtagerande osunt beteende, kommer att hanteras och om nödvändigt korrigeras.

Vi är noggranna med att tänka på det språk vi använder så att det inte är sexistiskt eller kan uppfattas som exkluderande eller kränkande. Konstruktiv kritik efterfrågas och uppmuntras samt tas på allvar - vilket blir grunden för en iterativ förbättring av såväl beslutsprocesser som det faktiska projektarbetet.

Hållbarhetsaspekter, och då särskilt de som är kopplade till jämställdhet, mångfald och funktionsrätt, genomsyrar allt vi gör i alla arbetspaket.

Kostnadsbudget

Kostnadsslag	Totalt
Personal	62 240
Externa tjänster	928 424
Schablonkostnader	9 336
Summa kostnader	1 000 000
Projektintäkter	
Summa faktiska kostnader	1 000 000
Bidrag annat än pengar	
Summa bidrag i annat än pengar	0
Summa totala kostnader	1 000 000

Finansieringsbudget

Finansiär	Totalt
Total offentligt bidrag annat än pengar	0
Tillväxtverket	800 000
Total offentlig kontantfinansiering	800 000
Total offentlig finansiering	800 000
Total privat bidrag annat än pengar	0
Total privat kontantfinansiering	0
Total privat finansiering	0

Finansiering	Totalt
Region Västerbotten	200 000